

Večja volja ščititi in
vse v počastno vrediti
in vseh s poštenjem
se dan se celo leto 32 dni,
od leta 14 dni, šetri leta
Lavan Jugoslavije
Naročnina se pošlje
upravitelju Slovenskega
Gospodarja v Maribor,
Koroška cesta 5,
ne dopušča da od
Naročnina se pla-
čuje v naprej.
Redna letnina št. 113.

Posredstva številka stane 1.80 din.

Poštnina plačana v gotovini.

Uredništvo je v Mariboru,
Koroška cesta št. 5. Bole
pisi se ne vračajo. Upravi-
lištvu sprejema naročnike,
inzerate in reklamacije.
Cene inzeratov po dogo-
voru. Za večkratne oglaš-
be primeren popust. Nepravilne
reklamacije so podložne
prosti.
Čekovni račun pošilja
ureda Ljubljana št. 1040.
Telefon interurban št. 255.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

8. številka.

MARIBOR, dne 29. januarja 1925.

59. letnik.

Kmet, pomagaj si sami!

(iz kmetijskih krogov.)

Tako kriči dan na dan »Kmetijski list« in na naslovni strani ima celo debelo tiskan ta izrek. V sedajni volilni borbi se te besede tisoč- in tisočkrat ponavljajo in vsak slabostojni priganjač trobi v tem smislu, kakor da si mi kmetje ne bi znali sami pomagati. Jaz pa pravim, da si znamo mi kmetje prav izvrstno pomagati in da nič ne rabimo Pucljevih, Žerjavovih ali Pivkovih izdajalskih nasvetov in praznih čenč »Kmetijskega lista«, ali kakega drugega liberalnega mezača. Evo, nekaj primerov!

Pred 20 in 30 leti nam je šlo trdo za denar, kakor bo to potrdil vsak starejši kmet in v vsakem okraju je živel kak kmetiski oderuh, ki je dajal denar na visoke obresti ter zahteval še razun tega za »dobroto« kako debelo svinjo ali voz drv na leto. Teh oderuhov smo se mi kmetje rešili na prav lep način. Na podlagi Krekovih idej in s pomočjo domače duhovščine smo si ustanovili posojilnice, ki so nam dajale in nam še dajajo v silo denar po nizki obrestni meri. V vsaki fari že imamo posojilnico, na tisoče jih je in vse vodi naša kmetiska roka. Ali si ne pomagamo sami, ali se ne podpiramo med seboj, kakor to veleva krščanska ljubezen?

Seveda so te naše posojilnice trn v peti raznim oderuhom, liberalnim špekulantom, trgovcem, krčmarjem in mesarjem, ki bi radi obogateli. Koliko kmetijskih sotrpinov so se rešile naše posojilnice iz njihovih krempljev in pred sodnijskim bobnom! Zato razumemo tudi sovraštvo, s katerim spremljajo ti ljudje naše gospodarsko delovanje, in razumemo napor, da bi zmešali naše vrste. Toda naše kmetijske vrste stojijo kakor zid, in z ljubeznijo in ljudomilno podporo hočemo pridobiti še one zaslepljene brate, ki še danes sledijo liberalnim klicem in vidijo v delovanju SLS svojo sovražnico. Začeli smo delati, ko še o »Kmetijskem listu«, Puclju, »Jurju«, Žerjavu, Pivku in »republikancu« ni bilo ne duha in ne sluha.

Mi kmetje si bomo že sami pomagali! V vsakem okraju že imamo nakupovalne in prodajalne zadruge pod različnimi imeni, ki zbirajo naše pridelke za skupno prodajo in kupujejo naše potrebščine na veliko, da pride ceneje, ter je razdeljujejo brez oderuškega dobička med posameznike. Seveda smrdi ta kmetiska samopomoč liberalnim trgovcem in mešetarjem, ker ostane marsikateri dinar namesto v njihovem — v kmetiskem žepu. Svet gre naprej in tudi naše gospodarske organizacije se bodo izpopolnile. Na podlagi krajevnih posojilnic se je ustanovila vzorno delujoča denarna centrala: Zadruga zveza. Tako bo šlo naprej!

Naši liberalni in samostojni »prijatelji«, ki sami nič ne delajo, nič ne ustvarjajo, ampak samo kričijo prazne fraze v svet, pa nam šepečejo pri vsaki priliki na uho: »Tako bi moralo biti, teko!« Kako bi naj bilo, to sami tudi vemo; kako si želimo imeti, ni treba pouka, toda po kateri dosegli prvi poti naj pridemo Slovenci do zaželjenega cilja, tega pa nam naši »prijatelji« ne povedo. Zakaj ne? Ker tega sami ne vedo in ker se jim gre samo za politično spletkarstvo in hujskarstvo. Ker nam torej ne morejo dati nobenega pametnega nasveta za boljše bodočnost, jih ne bomo več poslušali in magari bodo kričali zadnje dni svojega življenja kakor turški derviši na svojih slokih minareth.

Mi slovenski kmetje bomo delali naprej na podlagi gospodarskega programa in započetege dela v okvirju naše stranke SLS. Zato bomo tudi vsi volili v prvo škrinjico in magari se naši redki samostojni in liberalni »prijatelji« razpočijo od jeze. Pomozi Bog!

Vinogradnikom in viničarjem.

Jugoslavija je vinorodna država, ker ima v srednjih letinah nad milijon hl vina za izvoz. Od vinogradov živi na milijone ljudi in mnogim je vinograd edini vir dohodkov. Naši viničarji bi morali iti s trehuhom za kruhom, kakor pravi pregovor, ako bi propadli vinogradi. Vinogradi pa bodo začeli propadati, ako ne bo izvoza vin. Kako pusto bi izgledali naši vrhovi in bregovi, ako jih ne bi dičil več kras vinske trte. Od vinskega izvoza v druge države je odvisen obstoj ali pogin našega vinogradništva. V prvi vrsti bi prišla za izvoz v poštev Nemška Avstrija, ki je že od nekdanj navajena na naša vina, potem Čehoslovaška in Švica, pozneje Poljska, Rusija in druge severne države. S pametno in miroljubno gospodarsko politiko bi se dalo marsikaj doseči na podlagi trgovskih pogodb. Razun prejšnje, samo tri mesece trajajoče vlade, pa žaljubo nismo imeli v kmetijskem ministristvu moža, ki bi se resno pobrigal za interese našega vinogradništva.

Pri sklepanju trgovske pogodbe z Italijo pod PP režimom se je samo energičnemu nastopu Jugoslovanskega kluba zahvaliti, da ni prodrla italijanska zahteva po neograničenem uvozu italijanskih vin v našo državo.

(Liberalni kandidat in nosilec liste dr. Pivko, bi seveda že iz prijateljstva do Italijanov dopustil uvoz italijanskih vin. — Op. ur.) — S tem bi bilo seveda naše

vinogradništvo uničeno, ker producirajo Italijani vsled svojih ugodnih podnebnih razmer vino po taki ceni, da bi bila od naše strani vsaka konkurenca izključena. — Italijani bi nas preplavili s svojim cenejšim vinom.

Ko pa je poslal zadnji Jugoslovanski klub nekaj svojih članov v vlado, ter je zasedel stolec kmetijskega ministristva dr. Kulovec, poznavajoč težnje in težki položaj vinogradništva naše države po preobratu, je sklical takoj anketo vinogradnikov in vinskih trgovcev Jugoslavije v Beograd, rekoč: Prosim, da mi izrazite svojo želje in predloge. Resolucije, ki so bile sklenjene na tej anketi so znane javnosti, kakor tudi mogočni klic vinogradnikov: Poskrbite za izvoz, izvoz, izvoz in znižajte prevozne tarife! Minister Kulovec je obljubil storiti vse, kar je v njegovi moči.

Pod ministrotvanjem dr. Kulovca so se začela trgovska pogajanja z Nemško Avstrijo, najbližjo odjemalko naših vin. Zato je poslal ta minister na pogajanja domačega vinogradnika kot eksperta, da prodloži delegaciji zahteve vinogradnikov, in študira nove razmere v Nemški Avstriji glede plasiranja naših vin. Trgovska pogajanja še niso zaključena, žalibog pa je padla tista vlada, ki je skrbel za interese vinogradništva. PP vlada pa še niti ni ganiła z mezincem za korist našega vinogradništva. Vinogradniki in viničarji! Kdor želi napredek našega vinogradništva, bo vrzel 8. februarja svojo krogeljico v prvo škrinjico. Vinogradnik.

Še navodila za volitve.

14 SKRINJIC, A SAMO ENA JE PRAVA!

Na vseh voliščih bo 8. februarja 14 škrinjic. Da se od naših volilcev ne bo kdo zmotil, naglašamo še enkrat da je samo ena »ta prava«, to je

PRVA SKRINJICA.

Če bo pred volilnim dnevom, ali na dan volitev kdorkoli govoril kaj drugega, vedite, da laže! Samo prva škrinjica je naša in nobena druga! Ne verujte nasprotnikom, ne njih plakatom, ne njihovim časopisom. Mi imamo sodnijsko potrdilo, da je prva škrinjica naša, že v rokah. Nihče tega spremeniti ne more in ne sme! Povejte to vsem našim volilcem!

VOLILCI, POJDI TE Z ONIMI, KI BODO ZMAGALI!

Po volitvah bodo naši nasprotniki hodili s kislimi obrazi. Gotovo je, da bo naša Slovenska ljudska stranka ostala zmagovalka. Nobena stranka nima tako sprtno organizirane svoje vrste, kakor naša. Vsaka vas, vsaka župnija, vsak okraj tekmuje, da bi dosegel čim več glasov za prvo škrinjico. Dne 8. februarja bo število naših glasov tako veliko, da se bo Pivkovim demokratom in Ravnikovim radikalom, kar zavrtelo po glavi.

Kdor hoče biti med zmagovalci, ta pojde 8. februarja z nami. Živela naša zmaga! Živijo prva, zmagojoča škrinjica.

ZAUPNIKI IN ZUPANI, POZORI!

Dobivamo poročila, da okrajna glavarstva še niso izročila občinam, kjer je določeno volišče, vseh 14 volilnih škrinjic in tudi ne dovolj volilnih krogeljic, namreč toliko, kolikor imajo vse občine tistega volišča volilcev. Ko boste gg. župani ali zaupniki čitali te vrste, pojdite takoj osebno na Vaše okrajno glavarstvo. Zahtevajte tam, da Vam dajo dovolj škrinjic in dovolj krogeljic. Če na kakem volišču ne bi bilo 14 škrinjic, je volitev neveljavna. Morda nasprotniki nameravajo delati take protizakonitosti. Ako glavarstvo noče dati dovolj krogeljic in škrinjic, brzojavite takoj Tajništvu SLS v Mariboru. Pazite, strogo pazite na vse to!

KJE BOMO VOLILI?

Vsak volilec voli dne 8. februarja na tistem volišču, kamor je dodeljena občina, v kateri je vpisan kot volilec. Prosimo naše zaupnike in agitatorje, da razglasijo po vseh občinah, na katerem volišču volijo posamezne občine. Volilec, ki se je v zadnjem polletju preselil v drugo občino, voli tam, kjer je vpisan.

Občinski uradi morajo razglasiti na občinski deski, kje se nahaja volišče.

Na vseh voliščih je škrinjica naše stranke SLS — prva!

KAJ BO, CE BO 8. FEBRUARJA SLABO VREME?

Ce bi nastopilo dne 8. februarja slabo vreme, sneženi zameti in mraz, kaj je storiti našim volilcem? Ne do ma ostati! Naj bo vreme, kakoršnokoli, pojdite vsi na volišče! Vsi do zadnjega! Ce bodo sneženi zameti, kar bi bilo najhuše, napravite fantje in možje, pa tudi ve, zavedna dekleta, gez k vsaki hiši, kjer so volilci. Naprezite konje in vprežno govedo v sani ter zape-

ljite volilce, ki ne morejo hoditi, na volišče! Zavedni pristaši, agitatorji, organizirajte po vseh krajih takoj Blizu v olšč pa pripravite to ple s o b e, kjer si bodo starejši volilci segreli mrzle ude.

Prosimo Vas, napravite takoj Vsak glas naših volilcev je za našo pravično stvar letos zlato vreden!

INVALIDI, POMAGAJTE, DA BO TUDI ZA VAS ZMAGALA PRAVICAI

Naša Davidovič-Koroščeva vlada je bila tista, ki je predložila pravičen invalidski zakon. Po njem bi invalidi v Sloveniji prišli do tega, kar jim gre. Meseca oktobra bi bil zakon v parlamentu sprejet in od leta 1925 bi invalidi in njih famalije dobile res tudi denar, ki ga slovenski davkoplačevalci plačujemo kot invalidski davek. Ali kdo je bil, ki je preprečil, da Davidovič-Koroščeva vlada ni mogla tega zakona izpeljati? Ravno Pašičeva radikalna in Žerjavova demokratska stranka. Ker smo stopili korupcionistom na prste, so Pašičevci in Pribičevci našo pravično vlado s pomočjo »višjih« vrgli. To so krivci Vaše nesreče! Pašičevi, Pribičevci, Žerjavovi in Pivkovi ljudje Vam ne bodo nikdar pomagali.

Tedenske novice.

Župani lenarškega okraja, pozor! Žerjavov advokat dr. Milan Gorišek se je polastil okrajnega zastopa in okrajne hranilnice. Mož je tako zagrižen nasprotnik krščanskomislečih mož in naše krščanske Slovenske ljudske stranke, da kuha jezo in se hoče maščevati naš župani, ki niso njegove stranke. Pri Sv. Ani v Slov. goricah je že poskusil, da bi strmoglavil župana občine Ščavnica. Pripeljal se je z nobel avtomobilom k Sv. Ani in je zahteval od župana g. Krambergerja, da mu pokaže občinsko blagajno. Ker imajo naši župani vse v redu, posebno občinski denar, je moral dr. Gorišek oditi z dolgim nosom. Vse je bilo v redu. Nato se je advokat dr. Gorišek izjavil: »Ti prokleti klerikalci, ne morem jim do živega!« Zapomniti si je treba, da daje veliki župan dr. Pirkmarjer liberalnemu advokatu dr. Gorišku pooblastilo, da vohuni po občinskih pisarnah. V celem lenarškem okraju Gorišek nima niti 5 odstot ljudi na svoji strani, a si lasti take pravice. Po 8. februarju bomo govorili drugače. Gorišek in Pirkmarjer bosta debelo gledala. Iz maščevanja nad krivico, bo vse pošteno ljudstvo glasovalo s Slovensko ljudsko stranko in dalo svoje krogeljice v prvo škrinjico!

Nekaj novic iz občine Ješenec pri Račah. Tudi pri nas smo imeli dobro obiskan shod Pašičeve stranke. Poslušalcev je bilo polno natlačena dvorana slavno znane Jelšekove hiše, bilo jih je namreč po številu celih osem, pa še od teh mislim, kakšnih pet od SLS. Torej same trije so bili na radikalnem limu: naš slavni župan Jelšek in še dva druga. Advokat dr. Ravnik jim je na srec polagal velike zasluge Pašičeve vlade in jim odkrival že vnaprej zasluge, ki jih misli še pač ta vlada deliti ubogemu ljudstvu, da ga spravi še namreč na višjo stopinjo nezadovoljnosti. Omenil je tudi, da v njegovi stranki tudi ni vse v redu, da imajo veliko gnlobe v njej, ki bi jo morali z vilami in lopatami skidati iz svoje srede. Vsi poslušalci so obžalovali dr. Ravnika, da se muči s svojim govorom, ker pri nas bode slabo izkripi, mi smo že vedeli pred prihodom Ravnika, v katero škrinjico moramo vreči krogeljico. Obžalovali smo tudi našega slavnega župana, da je moral pripraviti gospodu Ravniku in njegovim štirim spremljevalcem južino. Za enkrat misli, zadostuje, če se še pa spet priredi kak lep shod pri našem vrlem županu: bodemo pa poročali, da boste spoznali, da tudi Jesenčani vemo, v katero škrinjico bodemo metali krogeljice. Omeniti še moramo, do si bode naš slavni župan Jelšek moral dobiti koncesijo, da bodo njegovi otročiji svobodno prodajali Prepeluhove koledarčke.

Volilni teater na Polensaku. Zadnje nedeljo, dne 25. januarja, smo se Polensani prav počteno in zastojno zabavali na volilnem teaterju, ki nam ga je preskrbel znani slabostojni agitator in harmonika-fabrikant Vinko Simonič. Pred štirimi leti smo enkrat čitali v »Gospodarju«, da hrani nek hrib pri Sv. Urbanu osmi čudež sveta. In Polensani smo bili tako srečni, da smo videli ta osmi čudež tudi pri nas. Z njim je bil tudi nek Knez iz Zagorec od Sv. Lovrenca v Slov. gor., ki je kazal svoje strašno žuljaste kmečke roke, da so navzočim zborovalcem kar od strahu vstajali lasje po koncu. Udeležba je bila bolj pičila in še teh je bilo polovico pristašev SLS in nekaj pristašev drugih strank. Pravzaprav je g. Simonič imel le štiri svoje verne in ti so bili: gostilničar Joško Lah, posesinik Anton Majcen in Joža Mrak iz Zasavov ter Vinko Majcen iz Bratislavca, dobro znani denuncijant naših fantov vojakov iz leta 1923. Govornikom Knezu in Simoniču so navzoči tako krepko in hudomušno ugovarjali, da sploh nista mogla nič govoriti in je Knez moral čitati neko brošuro o češkem kmečkem pokretu Slo-